

Grund derfor, fuldkommen er klar. Det er naturligt, at jeg i sin Tid strækkedes tilbage for den Tanke at foreslaae et fuldstændigt Jernbanesystem; jeg vovede det heller ikke, jeg ansaae det rigtigst først at foreslaae en Forlængelse af Banen fra Nøestilde til Korsør, og jeg beder vel lægge Mærke til, at denne Bane paa en Maade fører Kjøbenhavn fra det Nøerpunkt, hvor det ligger, idet den har flyttet det en 10 Mil længere Vest, saaledes at Hovedstaden mere er bleven til, hvad den burde være, Centrumet, idet det er muligt igjennem Dampstibsforbindelse at knytte de enkelte Dele af Staten nærmere til hinanden. Jeg skal her ikke paa nogen Maade videre berøre, hvorvidt jeg ved mit Forslag har havt Andeel eller ikke Andeel i Fortsættelsen af Banen, men det er imidlertid sikkert, at den daværende Titantsminister betragtede det Udgangspunkt, som jeg havde lagt væsentlig Vægt paa, nemlig Nødvendigheden af at faae et bedre Postvæsen, som en meget væsentlig Bælggrund for ham til at ville garantere denne Bane, hvorfor han med den Energi, som udmærkede hans Bestyrelse, tog sig af denne Sag; man gjorde mig ikke den Gæde at spørge mig om Banens Organisation; det var Noget, jeg heller ikke kunde forlange, men hvad jeg havde ønsket, det var, at de Principer, jeg havde udtalt, vare blevene tagne i Betragtning. Det er mig klart, at den Maade, hvorpaa Banen blev anlagt, var en fejl Vej at gaae. Jeg skal imidlertid ikke her paa dette Sted paany oppribe Spørgsmaalet om, hvilke Principer man bør anvende eller ikke, men jeg skal kun bemærke, at det er min Overbeviisning, at man inden en kort Tid med store Døffrelser vil komme tilbage til de Principer, jeg allerede dengang gjorde gjældende. Men om jeg end ikke kunde være tilfreds med den Maade, hvorpaa den sjællandske Bane organiseredes, saa maa jeg dog indrømme, at der derved gjordes et stort Fremskridt. Jeg tillob mig derfor, da jeg saa, at Jernbanesagen fandt en heel Deel Anklang, at fremkomme med et Forslag til et fuldstændigt Jernbanesystem; det System var simpelthen et Centralisationsystem; det gik ud paa at give de enkelte Landsdele, hver for sig, et lille Jernbanesystem, saaledes at Sjæl-

land fik sit, Thyen sit, Sylland sit og Slesvig sit System; det var ikke i større Forhold, end hvad der allerede eksisterede med Hensyn til Holsteen, det var, saaledes som Forholdene forelaae, paa ingen Maade overdreven, men det blev dengang — jeg erindrer det meget tydeligt — modtaget som en Chimære, man meente, at der paa ingen Maade kunde være nogen Tanke om at realisere denne Plan. Jeg forenede mig imidlertid med en Mand, der tidligere havde været Rigsdagsmand; Skriftet blev oversat paa Engelsk, og jeg veed med Sikkerhed, at det var dette, der bragte Sir Peto til ikke alene at anlægge den slesvigiske Bane og til at foreslaae den jydskke Bane, men han sendte ogsaa sine Ingeniører til Sverrig for saa at sige at bringe hele Norden i Forbindelse med England. Jeg havde ingen Andeel i Anlægget af den slesvigiske Bane, og jeg skal derfor heller ikke her opholde mig ved de Principer, der efter min Mening findes ved denne Bane; det er sikkert, at den for Diebliffet bliver bestyret med megen Dygtighed, og at i det Hele taget Stationsforholdene og den indre Organisation ere, som de bør være, men man har ogsaa efter min Mening begaaet en meget stor Feil, idet man saa at sige har skaar et Led af Forbindelsen med England over, idet man har tilsidefat det første og vigtigste Princip for Rentabilitetens Mulighed, at have en regelmæssig Transport. Det er bekjendt, at Engländerne sende deres Dampstibe over til Sylland og Slesvig, hvor de ankomme paa meget uregelmæssige Tider; denne Maade at bringe Sylland i Forbindelse med England, kan være meget henfigtsmæssig fra Produktudførelsens Side, idet den er afskåret efter de Tider, hvor Transporten er størst, men det er paa den anden Side vist, at den er aldeles urigtig med Hensyn til Indførselen. Vi kunne aldrig vente at faae nogen Transport over den slesvigiske Bane, saafremt der ikke kommer til at eksistere en regelmæssig Indførsel fra England. Derfor der ikke, idetmindste een Gang om Ugen, gaaer Dampstib til Slesvig, saa vil hele den meget betydelige Varetransport, som vilde gaae fra England til os, og som vi kunde besørge videre til Norge og Sverrig, ganske naturlig gaae den gamle Vej over Hamborg, skjøndt